

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

De ziua sfintei Invieri a Domnului ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei și al Hălmeagului, precum și al părților anexate din Banatul-Timișan.

Iubitului cler și popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și pace dela Dumnezeu Tatăl, iar dela Noi arhierescă binecuvântare.

„Dacă v'aji sculat împreună cu Hristos, cele de sus căutați, cele de sus gândiți, iar nu cele pământești*.
(Coloseni 3 v. 1—2).

Hristos a înviat!

Iubiții mei fii sufletești,

Ați băgat de seamă ce luptă surdă se dă în natură și câtă frământare se petrece pânăce se ivește primăvara? Iarna, vrând să mai țină pământul amorțit sub coaja ei de ghiață, acopere cu nori fața soarelui și cu suflarea vântului rece încearcă să împiedece ieșirea mugurilor din învelișul lor. Totuși puterea iernii este înfrântă îndată ce soarele își apropie fața spre pământ și pătrunde cu razele calde în toate ascunzișurile lui, chemând toate la o viață nouă. Aceasta este lupta dintre viață și moarte ce se petrece an de an sub ochii noștri. Viața ese mereu biruitoare de asupra morții fiindcă Dumnezeu însuși, care ține în mâinile Sale legile firii, este viață.

De câteori se ivește în fața ochilor noștri trupești primăvara cu florile ei, deatâteaori răsare și în fața ochilor noștri sufletești. Invierea Domnului, acest praznic luminat ce umple de mângâiere sufletul nostru nemuritor.

Precum în natură soarele este cel mai mare binefăcător, care scoate floarea din muguri și face sămânța să rodească hrană pentru viață, așa și în viața noastră sufletească Hristos Domnul este soarele care ne luminează și călăuzește viața. Înțelepciunea lui Dumnezeu cu nimic altceva n'ar fi putut asemăna mai bine viața Fiului Său pentru lume decât cu soarele de pe bolta cerească. Precum fără soare nu este cu puțință viața în natură, așa nici fără de Hristos nu se poate trăi o viață sufletească deamănă de om.

O primăvară sufletească, o renaștere duhovnicească se cade să fie pentru fiecare creștin Invierea Domnului. Dar această renaștere cere și ea o pregătire, o frământare sufletească: Despre această pregătire sufletească, prin care trebuie să treacă inima creștinului în timpul postului mare, despre acest *drum al Golgotei* ași vrea să vă vorbesc eu astăzi.

Timpul de pregătire pentru praznicul Invierii Domnului se aseamănă cu cerul mhorit ce acopere natura înainte de venirea primăverei. Și sufletul nostru trece prin focul suferinței, mai nainte de a ajunge la lumina Invierii. Câtă întristare nu se adună în inima creștinului în timpul de pocăință al postului? O întristare însă, care precum zice ap. Pavel, fiind „după voia lui Dumnezeu lucrează pocăință spre mântuire“ (II. Cor. 6 v. 10). E limpede că păcatul este acela care naște întristarea, iar păcatul trăește prin răutatea noastră. Este cu neputință ca un creștin care a petrecut cu ochii sufletești deschiși slujbele din marele post al Invierii Domnului să nu-și fi văzut ca într'o oglindă și scăderile sale proprii. Cine

n'a stat oare tăcut și rușinat în fața Patimilor Mântuitorului, ce și-au ajuns culmea atunci când răutatea omenească a ținut pe cruce cea mai sfântă viață de om?

O apăsare, grea ca o piatră de moară, zăcea pe sufletul nostru văzând cum ne târăște păcatul, ca pe niște robi legați în lanțuri, la moarte. Simțeam scârba păcatului și gustul amar al morții precum și mirosul stricăciunii din mormânt. Vedeam moartea tirană cum își serbează biruința asupra neamului omenesc robit păcatului, iar sufletul nostru se ofilea cu gândul la cer, așteptând răscumpărarea din ghiarele morții. Aceasta e laturea întâi, cea de umbră și de *întristare* prin care trece sufletul omenesc în fața praznicului Paștilor.

Dar iată că Hristos, soarele cel ceresc, își înloarce fața spre noi. Și ca soarele după furtună, El alungă norii grei ai întristării și ne scoate sub cerul senin, plin de lumină. Aceasta este laturea cea de *bucurie cerească* a Învierii Domnului, când drumul Golgotei se preface în *drumul Taborului*. Praznicul Învierii Domnului cuprinde în sine: *întristare* și *bucurie*. Cea dintâi e sămânța din care răsare rodul bucuriei. Numai cine s'a întristat pentru Patimile Domnului se poate bucura deodată cu Învierea Lui. Fără această frământare sufletul nostru nu ajunge să iasă la lumina Învierii. Cine n'a vărsat lacrimi, — aceste picături din sângele sufletului, — în Joia și Vinerea mare, acela, ca și pomul uscat, lipsit de sevă, nu va purta nici florile primăverii în ziua de bucurie a Paștilor. Învierea lui Hristos, pârga învierii noastre, este un fapt împlinit în lume, dar nu și în inima omului necredincios, care rătăcește pe căile păcatului fără gândul de a se întoarce la Tatăl cel ceresc, decât doar pe patul morții. Fiecare primăvară aduce flori noi pe câmp, numai în inima necredincioasă Învierea Domnului nu aduce suflare de viață nouă, pentru că lespeda ei nu s'a cutremurat, în ea stăpânește încă moartea și stricăciunea.

Lubiții mei fii sufletești,

Am prăznuit de atâteaori Învierea Domnului încât sufletul nostru ar trebui să fie plin de lumină și de bucurie cerească. Mormântul nu ar mai trebui să turbure credința noastră în înviere și nemurire. Și totuși solzii nu au căzut de pe ochii noștri. De ce nu avem parte de bucuria Învierii ci gemem tot sub povara întristării? De ce nu stăpânește în inimile noastre bucuria nepieritoare a vieții celei veșnice, ci frica morții cea amară? Pentru ce acoperim cerul Învierii cu norii îndoielii și a necredinței noastre? Pentru ce în ziua cea mai luminată a bucuriei, noi plângem, suntem întristați și neliniștiți? Oare Fiul lui Dumnezeu să fi pățimit numai pentru ca să ne amăgească pre noi cu făgăduința învierii și a unei vieți veșnice? Nu este El oare: calea, adevărul și viața? Cel ce nu simte în sine chizășia vieții celei veșnice care este: pacea, seninătatea și bucuria, acela nu a eșit încă sub cerul senin al Învierii și al Vieții, ci a rămas tot sub bolta mohorită a Morții unde stăpânește păcatul.

Nu poate fi bucurie adevărată de Paști fără o oarecare *renaștere sufletească*. Viața noastră o măsurăm după ani și fiecare an ne aduce un spor de înțelepciune și de experiență. Oare repețirea Învierii Domnului an de an nu se cade să adauge și ea măcar câte o scântee la credința și nădejdea noastră de mai bine? Când vedem primăvara an de an înnoind fața pământului, oare numai Paștile să nu fie în stare a aduce o *înnoire și în sufletul nostru*?

Bucuria Paștilor este bucuria unei *biruinți*, pe care Hristos-Domnul a făcut-o asupra morții și de care odinioară ne vom face cu toții părtași. Ca dovadă a învierii ce va să fie, în fața ochilor noștri sufletești se înfățișează încă de pe acum *biruința vieții asupra morții* în felurite forme. Cât de frumos ne-a arătat viața Mântuitorului că: adevărul biruește minciuna; blândețea subjugă răutatea; binele biruește răul; răbdarea aduce biruința; smerenia naște înălțarea, iar suferința îndurată creștinește coboară în suflet pacea mângăitoare. Așa a întocmit Dumnezeu lucrurile, ca din *crucea suferinței* să răsară *biruința învierii*.

Dar Dumnezeu sporește bucuria noastră și încrederea în înviere și prin cele văzute la fiecare pas, în natură.

„Sunt unii oameni — zice sf. Grigorie teologul — cari fiindcă nu văd cu ochii trupești cum se desparte sufletul de trup, apoi cum putrezește trupul prefăcându se în praf iar praful cum se amestecă cu celelalte lucruri, se îndoesc asupra învierii. Totuși dacă privesc oasele uscate abia pot crede că acelea se vor mai îmbrăca în carne, primind viață nouă. Aceștia dacă nu sunt în stare să creadă în înviere prin supunere la învățătura creștină, pot fi totuși încredințați pe calea minții, pentru că ce ne arată zilnic natura în toate elementele ei decât învierea noastră? Oare nu vedem cum pomii după ce și-au copt roadele, își scutură

frunzele, se ofilesc și mor încet, apoi din pomul ce la vedere este uscat, răsare un pom nou care face frunze și roadă, dobândind iarăși frumsețea-i de mai nainte? Nu e acesta semnul învierii? Să privim apoi sămânța unui arbore, ascunsă în pământ. Ea e mică și mărunțică, și totuși ce arbore puternic ese dintr'însa. Dacă știm aceasta și ne întrebăm cu mintea: unde a fost ascuns arborele cel înalt? Unde au fost: coaja, rădăcinile, frunzele și fructele lui? Oare nu în sămburele cel mărunțic? Atunci de ce să ne mirăm că Dumnezeu este în stare să facă iarăși om viu din trupul prefăcut în pulbere, sau chiar și numai dintr'un fir de praf, dacă El poate să facă să răsară păduri întregi din sămânțele cele mai mărunte?"

Așa ne grăește bucuria de Paști.

Iubiții mei fii sufletești,

Țara noastră a intrat în anul trecut pe făgașul unei vieți noi de Stat, care se numește *renaștere națională*. Avem prilejul binevenit astăzi pentru a lămurii ceea ce înseamnă această numire, cu înțeles adânc creștinesc. Cine zice „renaștere“ se gândește la o *viață nouă*, mai bună și mai curată, desbrăcată de o viețuire plină de scăderi.

Cum a fost viața noastră obștească în cei 20 de ani trecuți o știm bine cu toții, fiindcă scăderile ei le purtăm în noi, precum zice psalmistul „fărădelegea mea înaintea mea este pururea“. Eu nu vreau să zic că n'au fost buni conducătorii noștri din trecut, dar rele au fost moravurile, ai căror slujitori de bunăvoie ne-am făcut fieștecare, jertfind nu arareori și credința în Dumnezeu și morala creștină pentru socotelile noastre omenești. Și fiindcă fără morală se prăbușește și cea mai puternică țară, Dumnezeu a binevoit a ne opri la marginea prăpastiei. Țara s'a recules, s'a înmănușiat într'un front al renașterii naționale și a pornit la o nouă viață.

Cum însă *orice renaștere pornește din suflet*, fiindcă omul numai sufletește se poate naște din nou, și renașterea națională înseamnă o *înnoire sufletească*, o credință mai vie în Dumnezeu și mai bogată în fapte potrivite cu voia Lui. Ne găsim și noi Românii într'o frământare, din care trebuie să iasă primăvara unei vieți mai bune. Nu văd alt soare, care ar putea să ne aducă această primăvară, decât pe Hristos și legea Lui. Drumul nou spre lumină este deschis. Să mergem pe dânsul. Incercarea sufletească venită peste țara noastră în săptămânile trecute, când a trebuit să ne ridicăm ca un singur om pentru apărarea hotarelor, este o dovadă că suntem pe calea cea bună a renașterii. Virtutele ostășești, simțul de datorie cetățenească și iubirea caldă de patrie, de care tot Românul a dat dovadă la cea dintâi chemare a țării, ne fac vrednici în fața lui Dumnezeu de a stăpâni pământul pe care El ni-l-a dat. Aceste însușiri va trebui să rodească în viitor și pe *tărâmul muncii*. Pământul țării va trebui să-l frământăm nu numai în sudoarea frunții ci și a inimii și a minții noastre, ca tot lucrul nostru să oglindească în fața cerului aleele însușiri de: înțelepciune, blândețe, bună-tate și dreptate, cu care Dumnezeu a înzestrat neamul nostru.

Praznicul Paștilor înseamnă nu numai învierea morților, ci și o *sculare și ieșire a celor vii din vechile scăderi și o îndreptare spre cele bune*. Nu va fi cu puțință o renaștere a țării fără renașterea sufletească a fiecăruia dintre noi, pentru că fiecare cetățean este o pietricică din edificiul țării, și un purtător al zilelor ei de mărire sau de pieire, dupăcum felul nostru de viață este bun sau rău.

Învierea lui Hristos este izvorul oricărei renașteri. Florii unei vieți noi trebuie să pătrundă pe fiecare creștin. O alipire tot mai strânsă de Hristos-Mântuitorul, o credință tot mai vie în El, o iubire tot mai fierbinte pentru Celce a purtat crucea pentru noi toți, și o încercare de a ne face viața tot mai asemănătoare cu cea a Lui, au să fie roadele fiecărui praznic al Învierii.

Precum orice floare de pe pământ își întoarce fața spre soare și dela el primește căldura producătoare de roadă, așa și inimile noastre numai întorcându-se spre Hristos cel Înviat vor primi în sine *lumina renașterii*. Tăria și ajutorul nostru vin de sus, dela Celce șade de a dreapta Tatălui Său, încununat de biruință. Deaceea să căutăm la cele de sus și la acestea să gândim. De acolo să coborim puterea de renaștere și peste cele de jos. Să ne dăm seama că renașterea este încununarea unei biruinți, și *orice biruință răsare din luptă*. Așa să ne luptăm, încât ca creștini să dobândim partea de viață veșnică alături de Cel înviat din

morți, iar ca Români să încununăm scumpa noastră patrie cu strălucire neîntrecută sub soare. Credem în această înviere și cu dor o așteptăm.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți!

Arad, la praznicul Invierii Domnului din anul mântuirii 1939.

Al vostru iubitor părinte sufletec:

† ANDREI

Episcop

Predică pentru Dumineca Tomii

De Pr. Petru Bogdan, Aradul nou.

„Fericii ceice n'au văzut și au crezut“
(Io. 20.²⁹).

Iubiți creștini,

Este în aceste cuvinte o blândă muștrare pentru Toma, unicul care timp de-o săptămână a fost chinat de îndoială, dar și o încurajare pentru noi.

Sf. Evangelist ne spune, că în ziua învierii, seara, intrând Iisus prin ușile încuiate ca să (risipească ucenicilor îndoiala și să-i) întărească pe învățacei în credință, — Toma lipsea. Iar când ceilalți i-au spus că au văzut de Domnul, Toma s'a îndoit. În dorința lui flerbinte de a se convinge cum știa mai bine despre învierea lui Hristos, Toma a ajuns până acolo că a răspuns: „De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuțelului și de nu voi pune degetul meu în semnul cuțelului, și de nu voi pune mâna mea în coasta lui, — nu voi crede“ (Io. 20. 25).

Cuvinte, cari par că-l arată nouă ca un mare sceptic, adecă îndoielnic în credință. Cum, tocmai el devotatul ucenic gata să moară împreună cu Iisus (Io. 11.¹⁶), el să se îndoiască? Să nu fie, oare, în această atitudine a lui și un înțeles mai adânc? Desigur, că da. Căci pe lângă că Toma preînchipuește pe mulți dintre noi prin scepticismul său, îndoiala aceea are și o parte bună. El lipsise, nu fusese întărit și se îndoia între toți, el singur. Dar, fără îndoiala lui cerbicoasă, mulți ar fi ispitiți azi să creadă, că învierea lui Hristos a fost doar o părere a câtorva oameni simpli.

Toma, necrezând la început și convingându-se apoi, a pus o piatră de granit la temelie credinței noastre. De fapt, după opt zile dela înviere, Iisus a intrat iarăși și a dovedit și simțurilor lui Toma adevărul, risipindu-i îndoiala. Numai atunci a simțit învățaceul că în adâncul sufletului el crezuse și, căzând în genunchi, muștrat de conștiință, a rostit cu dragoste și devotament: „Domnul meu și Dumnezeuul meu“. Și i-a răspuns Iisus: „Căci m'ai văzut pe mine Tomo, ai crezut; fericii ceice n'au văzut și au crezut“.

Iubiți creștini,

Nu simțim, oare, și noi peste veacuri înghimându-ne într'un ungher al sufletului această blândă muștrare făcută Tomei de Hristos? Luați seamă că, spre deosebire de noi, Toma a crezut însfârșit.

Greșala lui era că n'a alergat la mormânt cu Petru și Ioan, ca să vadă golișurile singure zăcând; nici n'a mers, în aceeași zi împreună cu Iisus pe drumul spre emaus; și nici n'a stătut împreună cu ceilalți seara, ca să se convingă, văzând, despre înviere. Dimpotrivă. El a rămas cu îndoiala, până ce tot Iisus a venit la el și l-a smuls din acea stare.

Greșala noastră, a celor de azi, e că ne îndoim — dar n'o spunem, ori trâmbliăm în lume îndoiala noastră; suntem mulțumiți cu ea, fără a căuta serios să-i punem capăt încotrova — deși în nemurirea sufletului nostru și în reînvierea firii la o nouă viață în fiecare an vedem mormântul deschis al Domnului, și nu alergăm ca Petru și Ioan, să ne întărim credința.

Pe calea acestei vieți Iisus merge alături de... alții; iar noi nu mergem cu el spre Emaus, spre biserică, unde să-l recunoaștem întru frângerea pâinii cuminecăturii, ca Luca și Cleopa. Și când Hristos intră prin ușile încuiate ale necredinței noastre și vine între noi făcând minuni, noi lipsim, ca Toma, dintre acela cari cred.

Iată, starea tristă a vremurilor noastre lipsite de liniștea sufletească, pe care Mântuitorul, precum ucenicilor, așa tuturor ni-o dă; de împăcarea pe care nici știința multă, nici confortul, nici toate descoperirile vremurilor noastre nu ni-o pot da.

Suntem în moda scepticismului sau a îndoielii în credință, care ne ispitesc să ne îndoim de anumite învățăturile ale credinței, pentru că — se spune — mintea noastră nu le admite de fapt ea nu poate să le înțeleagă. Deci creștinismul ar fi o credință nerațională. Creștinismul — zic scepticii, stă pe cuvintele: „Crede și nu cerceta“.

Să fie așa? De unde au scos oamenii acest dicton? În Sf. Scriptură și în Sf. Tradițiune nu se află o afirmație ca aceasta! E însă adevărat, că în știința omenească este un domeniu, în care cunoașterea cu simțurile sau experiența încetează, și în care credința este totul. De pildă în Matematici, axiomele. Le credem și nu le probăm. Măcar că în timpul din urmă s'au dovedit relative. Iată, deci, că aci mai bine se potrivește dictonul „crede și nu cerceta“, ca în credința creștină!

Intr'adevăr Creștinismul prin Sf. ap. Pavel zice: „Toate să le cercați, ce este bine să țineți“ (I. Tes. 5.²²). Așa încât, până la un punct îndoiala este îndreptățită, până când omul se convinge că, înrădăvăr, cutare este credința propusă de Biserică. Altfel, creștinul ar ajunge la credulitate.

Această îndoială nu e încă păcat și se chiamă îndoiala minții sau teoretică, sau a lui Toma, cel ce a cercat să probeze minunea învierii cu simțurile și cu mintea. Dar el mai avea ceva: avea credință care stând obrocită câțva timp, a izbucnit mai la urmă: „Domnul meu și Dumnezeuul meu“.

Dar a cerca numai cu simțurile și cu mintea noastră mărginită tainele dzești este curată nebunie. Credința creștină nu este numai o simplă încredințare, care cuprinde doar creerul omenesc, ca în știință. Credința este un har dumnezeesc, ce cuprinde toată ființa noastră exclusiv: intelect, sentiment, voință; sau după cuvântul apostolului, ea este „adeverirea celor nădăjdulte, și dovada lucrurilor celor nevăzute“.

(Evr. 11.). E o anticlipare a vieții celei veșnice. Este cea mai înaltă treaptă de viață spirituală, o eșire din întunec și petrecere în lumină, o naștere din Dumnezeu. (Ioan 1,13.)

Ceece zădărnicește, însă, această ajungere e un alt fel de idolală: a inimii sau idolala practică, ce nu se îndestulește cu motivele tari aduse de Biserică pentru dovedirea adevărilor necuprinse de mintea omenească și această idolală este păcat. Cel cuprins de acest păcat este, precum zice un scriitor și filosof român (Lucian Blaga în poezia Scrișoare), mereu „aplecat peste întrebările lumii” și nefericit. În învățătura lui Hristos oricine află răspunsurile la toate întrebările lumii și fericirea, și viața vindecată de buza rea a idolalilor.

Această idolală a inimii e un mare rău și pentru viața aceasta pământească. Dacă Cristofor Columb s'ar fi îndoit că, la capătul călătoriei lui, va găsi Indiile, n'ar fi îndrăznit să plece pe apele necunoscute și n'ar fi descoperit America.

Biserica noastră n'are la temelile ei suflete îndoeinice, ci moaștele acelora care prin eroismul hotărâtor al credinței lor neclintite au câștigat cununa muceniciei. Scepticul este un balast al societății. Sf. Iacob zice că „celce se îndoește asemenea este cu valurile mării, care de vânturi se aruncă și se învâlăuște. Ca să nu gândească omul acela că va lua casa de la Domnul. Bărbatul îndoit la suflet, nestatornic este în toate căile sale” (Iac. 1-6-8).

„Iubite creștine,

Te'nreb acum: Voești să fii în creștinism doar o fanțoșă purtată încoace și încolo de vânturile îndoeii? Caută în viața marilor sceptici și vezi, dacă a fost fericită și împăcată viața lor; și nu fii necredincios.

Iisus petrece pururi în viața noastră. Numai să știi să vezi minunile, prin care el îți susține viața. Nu căuta cu simțurile tale să verifici aceste. „Urchea te minte și ochiul te'nșală” (Eminescu). Deci tu, care cerni cu rațiunea învățătura lui Iisus și scurtezi cu microscopul minunilor lui, ești primul înșelat.

Dumnezeu ți-a dat un alt „instrument”, cu care să te apropii de Hristos și de învățătura lui: *inima ta*.

De vei cerca toate, în cer și pe pământ, cu acest minunat aparat, vei găsi împăcarea cu tine însuși și cu Dumnezeu.

Mănile tale întinate sunt de păcat. Ranele Mântuitorului, și tu le-ai produs, prin neascultare. Nu mai înăspri, atunci, durerea acestor rane cu idolala ta, care vrea să pună degetul în semnul culelor și să pună mâna în coasta Domnului Hristos. Zi și tu cu un mare scriitor:

— Doamne, noi care nu te-am văzut cu ochii trupului, credem în tine” (Fr. Mauriac, *Viața lui Iisus*, pag. 272) și: „fericirii cei ce n'au văzut și au crezut” (Io. 20, 29). Amin.

Colțul Preoteșei (XI).

Tragedii preotești.

Maică Preoteasă,

Am amintit că un ziar englez a făcut nu demult o anchetă spre a afla în care profesii sunt cele mai multe căsnici fericite. Rezultatul a fost că în familiile preoților englezi trebuie căutate căsniciile cele mai fericite. Lucrul se explică nu numai prin aceea că chemarea preotească predestinează pre soțul la iubire, pace și înțelegere, ci și prin felul de a fi al femeii engleze, care înțelege ceea ce înseamnă a fi soție de preot. Deși la englezi căsătoria nu este o taină, ca la noi, totuși divorțul este foarte rar, ca să nu zicem chiar necunoscut. Preoteasa engleză se consideră și ea ca misionară pe terenul faptelor caritative și al educației femeilor. Ea nu are timp nici pentru lux nici pentru trândăvie, cele două mijloace prin care diavolul ispitește pe femeia măritată și sparge căsnicia.

Nu știi care ar fi rezultatul dacă am întreprinde și noi o anchetă, măcar pe eparhie, pentru a cunoaște care este starea de fericire în căsniciile preoților noștri. Singur Celce amestecă în viața noastră bucuria cu durerea, dulcele cu amarul poate să vadă în suflete. Noi nu putem decât să bănuim ceea ce se petrece în sanctuarul cel mai tăinuit al căminului preoțesc, prin manifestările din afară, ce se revarsă uneori ca lava unui vulcan în erupție. Și ceea ce vedem în aceste cazuri este tragedia, deslănțuită ca o furtună, care a fost precedată de un calvar. Cine ar putea spune că nu a văzut atâtea sgudui și în familiile noastre preoțești? Moartea, cu întreg cortegiul ei de dureri fizice și morale, nu înconjură nici casa preotească, unde de altcum străjuiește crucea și patratirul. Ura și dușmănia a deschis undeva vre-o fereastră, pe care duhul cel rău a pătruns și în acest sanctuar și nu pleacă de acolo fără de o jertfă. Iubirea nu a mai stat de veghe la toate deschizăturile, și atunci săgetarea celui rău a doborât cu ușurință inimile. Cine este jertfa? Uneori soțul preot, alfadată soția sau vreunul din copii. Aripa morții, sau în cazul cel mai bun ghiarele unei boale nemiloase, coboară jalea peste atâtea familii preoțești. Oricât de obișnuit ai fi ca preot să vezi la tot pasul boala și moartea secerând vieți în jurul tău, când privirea ta dă de câte o tragedie preotească te sguduie și te întrebi: Cum, nici aici — unde firul căsniciei s'a tors din iubire curată și s'a țesut pe pânza fericirii visate; unde toate mijloacele de scăpare din isplă au stat la îndemână, sub formă de rugăciune și puteri sfînșitoare, — fericirea n'a avut o vatră sfatornică? Și aici a stăpânit plânsul și blestemul? Dar atunci în ce fel de familie să mai găsim pilda curată a căsniciei senine? Un gol par'că se naște în sufletul credincios când vede aceste tragedii toarnă acolo unde aștepta să vadă fericirea.

Mi-e greu să amintesc cazuri, prin cari retrăiesc trecute clipe de sguduire. Sunt însă silii s'o fac pen-trucă altcum s'ar părea că grăesc din teorie. Amintesc deci în pripă câteva cazuri din negrul mănunchiu, în care durerea își arată fața în diferite forme, ca într'un caléidoscop.

O familie bogată de preot, care avea tot ce-i trebuia, avea un fiu și o fiică. Nici un nor nu turbura cerul fericirii lor cu griji materiale. Nenorocirea, care

¹⁾ Despre ce să predicăm Bis. și Șc. No. 18 din 1937.

pândește la toate ușile, se furișă în această familie sub forma amorului impetuos al tinerului fecior de preot, de 18 ani, care deși elev de liceu, nu mai voia să știe de ascultare părintească ci voia cu orice preț să se căsătorească cu aleasa inimii sale, tot o elevă de liceu. Când alintatul tânăr, care nu învățase pân'aci să întâmpine vre-o rezistență, se află de astădată față'n față cu opreliștea părinților, situația i se păru atât de insuportabilă încât își luă viața cu un glonte de revolver. Mama îl urmă în mormânt, doborâtă de jale, iar în mai puțin de un an muri și tatăl. La cea dintâi ispită a celui rău, se stinse o familie preotească în care părinții nu-și știuse crește copiii.

Același caz cu o variantă. O familie săracă de preot avea toată comoara în unica fată, frumoasă și plină de viață. Fiind unica la părinți și adorată, nu-și închipuia că pentru ea pot fi și lucruri nepermise. Frumusețea însăși este o grozavă ispită, iar când îi lipsește și frâna morală dinlăuntru, — duce aproape totdeauna în prăpastie o fată tineră. Frumoasa fată de preot, se lăsă ușor ademenită de vorbele dulci ale unui tiner imberb și când se deșteptă la realitate își spălă rușinea într'o otravă. Moartea ei aduse în câteva zile peri albi pe capul părinților, cari sleiți de puteri, ca niște stafii ce nu și mai găsesc locul în lume, plecară și ei încurcând dintre cei vii.

Dar cazurile acestea sunt numai unul din o mie. Din ele am cunoscut grozava pedeapsă cerească ce planează asupra capului acelor părinți cari uită că copilul li se dă numai în tinere, și nu spre desmierdare. Dumnezeu îl ia în mod dureros dela părinții cari socotesc că copilul este numai rod al pântecelui lor și nu un dar ceresc ce trebuie crescut tot pentru cer.

Ori cât m'au sguudit cazurile de moarte între cei tineri, gândindu-mă la florile ce se scutură înainte de a da roadă, am aflat și mângâiere în faptul că tot e mai bine să pleci din lumea aceasta mai curând decât încărcat de păcate.

Dar să venim la adevăratele tragedii preotești, ce se petrec între soți, deobiceiul din vina unuia dintre ei.

Un preot tânăr, cu înzestrări sufletești, ajunge după câțiva ani de căsnicie să decadă. Înzădar avea doi copii, frumoși și cuminți; casa lui era pustie, nu mai era suflet într'ansa. Soția lui trăia și ea, nu erau divorțați, dar între ei se deschisese o prăpastie. Pentru a nu fi silit să se certe cu ea la fiecă cuvânt înțepat ce-i arunca de pe umăr, preotul la început se ducea de acasă prin sat. Apoi începu să bea. În starea aceasta de bestitudine artificială nu auzea nimic din certurile soției. Numai că beția îi rodea nervii și puterile trupului. Oamenii milostivi, cari cunoșteau durerea lui sufletească, începură să-l culeagă de prin șanțuri. Cine era vina acestei tragedii familiare? Soția, fată orfană, pe care preotul o luase din dragoste, în nădejdea că cine a crescut în lipsuri nu va fi doritoare de deșertăciuni, îi înșelase nădejțile. Începu să-i facă reproșuri că de ce a luat-o dacă nu e în stare s'o îmbrace cum se cade. Când preotul, din pricina salariului modest, nu fu în stare să-i împlinească dorințele de a merge mereu în vizite și a primi vizite, dușmănia de moarte fu declarată. De atunci înainte căsnicia preotului deveni un calvar.

Rușinea nu lasă pe preot să se plângă în afară. Deaceea inimile mai simțitoare, care văd că s'au înșelat în căsnicie, dar pe care conștiința tare le reține de a se tăvăli în mocirla nedemnității, gem sub povara crucii. Ce a putut oare lătmui în inima sa acel preot

tânăr, vrednic și el, care se aruncase sub roțile trenului, pentru a se svoni apoi că a alunecat acolo din nebgare de seamă? Oare soția lui care începuse a se separa de el nu simte nimic în inima ei din groznică remușcare pentru sinuciderea soțului preot?

Dar tinerul preot cu fața palidă, semn al suferinței, în care lucesc doi ochi negri, cumiți și aprinși de o vâpae lăuntrică, cu câtă fărîie sufletească își poartă crucea, așezată prea de timpuriu pe umerii lui! E cu doi copilași nevinovați în casă, doi îngeri, păzitori ai lui de desnădejde. Preoteasa nu e moartă, dar de ani de zile este într'o casă de sănătate. Acasă toate ungherele vorbesc despre ea, toate oglindesc chipul ei. Și iubitorul soț este silit zi de zi să audă șoaptele lucrurilor neinsufleteite, care întrebă când vine acasă maica preoteasă, mama celor doi copilași. O, iubite frate, cine n'a lăcrămat de durerea ta? Te văd urcând și pe tine cu crucea pe umeri în urma Celui ce se pregătește să învie. În răbdarea ta până la sfârșit și s'a gregălit mântuirea.

Să nu se creadă însă că vina pentru tragediile preotești o poartă numai preoteșele. Sunt nenumărate cazuri când preoteasa poartă crucea. Nu amintesc decât un caz caracteristic. Un preot tânăr își uitase jurământul de credincioșie față de soție, dela taina cununiei. Era de două ori de condamnat: Ca soț și ca preot. Soția înșelată, fire blândă, și a căutat mângâierea în plâns. A plâns râuri de lacrimi, care-i curătau sufletul de întinăciune, dar care i-au și luat vederea ochilor. Când soțul ei necredincios muri, o noapte întunecoasă acoperea acum vederea ei. Spunea, ca oarbă, că l-a ertat de mult, fiindcă de când nu mai vede cu ochii trupești nu se mai supără pentru nimic. Deacum ea nu mai poate pândi și urmări pe soțul ei, deaceea nici nu-l mai bănuiește de rău. Douăzeci de ani a mai trăit această preoteasă bătrână, oarbă, după ce soțul ei preot o părăsise pentru a se duce la judecata lui Dumnezeu. Timpul acesta a fost pentru preoteasa oarbă timp de desăvârșire în sfințenie. Cum nu vedea nimic, nu avea nevoie de multe. În camera ei, largă numai de câțiva pași, avea un pat din papură pe care se odihnea iar sub pat o lădiță unde își păstra demâncarea. Degetele ei învârteau neîncetat boabele negre ale șiragului de „mătâni” ce-i arătau câte rugăciuni mai are de spus în aceea zi. S'a stins lin, fără durere, mutându-se din întunec în lumină.

Pentru ce îndrăsnesc, maică preoteasă, să turbur bucuria praznicului tău cu această scrisoare în care s'a nimerit să vorbesc tocmai despre tragediile preotești? Ca să te gândești la acele cazuri când preoteasa e de vină pentru tragedia preotului și să te fe-rești de a merge pe acea cale. Preferă mai bine să porți tu crucea nevinovăției și prin suferința ta să răscumperi dela pierzare pe soțul tău. Suntem în timpul când ne gândim, mai mult ca oricând peste an, la însemnătatea crucei.

Mai pre sus de toate ține minte că *cununia ta este o taină*, fiindcă ai încheiat-o nu numai în fața oamenilor ci și a lui Dumnezeu, nu cu un bărbat de rând ci cu un slujitor al Lui. Păzește sfințenia tainei, ca florile de mirt din cununa ta de mireasă să nu se prefacă în cunună de spini. Numai în felul acesta se poate împușina numărul tragediilor preotești.

Preotul bătrân

Misterul învierii

De: Prof. Constantin Rudneanu

În viața omenească există multe căi, pe cari omul poate înainta. Calea vieții creștine e cea mai bună și sigură. Ea ne indică felul în care trebuie să ne conducem, pentruca să ne mântuim.

Sărbătoarea sfântă a Învierii este lecția minunată a nașterii sufletești. Misterul ce s'a arătat în ziua Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, ne face să ne gândim la groapa goală și la îngerii cari străjuiau din prejoi...

După chinuri îndelungate, după suferința îndurată de Iisus Hristos, după amarnica filosofie a lacrimilor și a durerii, a urmat triumful sfintei Învieri.

Creștinul, împăcat cu sufletul său, simte vibrațiile sfinte ce s'au coborât în ziua Învierii.

Învierea lui Iisus Hristos înseamnă învierea corpurilor, dogmă atât de importantă în istoria Creștinismului: „Că de vreme ce printr'un om a venit moartea, tot printr'un om și învierea morșilor. Și precum întru Adam toți mor, așa și întru Hristos: toți vor învia” (I Corinteni, XV, 81-22).

Strămoșul neamului omenesc Adam a păcătuit; a trebuit ca să vină Fiul lui Dumnezeu, ca să ridice păcatul și să restabilească împărăția spirituală; precum este scris: Făcutu-s'a Adam omul dintâi, cu suflet viu, iară Adam cel de pe urmă cu duh dătător de viață”. (I Corinteni, XV, 45).

Noi vedem realitățile lumii materiale, dar dincolo de lumea vizibilă găsim lumea invizibilă a Divinității — ea este puterea spirituală ce conduce și pune ordine deplină asupra tuturor lucrurilor văzute.

Misterul învierii este suprema chemare a împlinirii planului divin, plan întocmit de Dumnezeu pentru realizarea mântuirii umane. El poate fi trăit de toți cei ce alegă cu neastâmpăr la izvorul nesecat al Crucii sfinte.

Misterul sfânt al Învierii lui Iisus Hristos nu poate fi pus în legătură cu alte mistere din lumea antică; și au greșit nespun de mult cei ce au făcut o apropiere intimă cu Dionis, Orpheus, misterele dela Eleusis, cu Cybele și Attis, Isis, Osiris, Mitras și multe altele. Toate acestea fac parte din lumea legendară: a faptelor și a credințelor religioase ale popoarelor respective; sunt simple tradiții și manifestări de inițieri în domeniile cultelor respective.

Misterul creștin, din contră e de altă natură. El constituie viața reală, adâncă a manifestării religioase. Domeniul religiei creștine s'a realizat aci, pe pământ, prin lumea faptelor istorice săvârșite de Mântuitorul Iisus Hristos, sunt mărturiile nesdruncinate ale celor ce au văzut și contemplat minunile făcute — martorii oculari ai dramei sfinte și ai cuvintelor împlinite în ziua Învierii.

Discuțiile anumitor istorici de religii, de a explica misterul Învierii numai pe un plan pur spiritual și de a accentua, că sf. Apostol Pavel numai despre această spiritualitate platonică, mistică vorbește, trebuiesc definitiv combătute și înlăturate.

Fiul lui Dumnezeu a fost Om și Dumnezeu, — prin prisma aceasta, a celor două naturi, s'a desfășurat tot ce s'a întâmplat. Sf. evangheliști ne arată tot ce s'a întâmplat; iar dintre sfinții evangheliști, Sf. Ioan ne dă adevărate pagini de filosofie creștină, cu privire la *Logosul sfânt*.

Evanghelia lui Ioan conține, după expresia unui

istoric creștin; *germenul dogmatic*, al naturii divine și umane a lui Iisus Hristos *Logosul este Hristos cel viu și personal*.

„*Inviind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, a dăruit nouă viață veșnică și mare milă*”.

Pățimire și Inviere

de D. Tudor

În economia mântuirii întregului neam omenesc, hotărâtă de Dumnezeu din eternitate, centrul sau punctul ei culminant de faptică realizare, îl constituiesc Pățimile și moartea Domnului, iar prin dumnezeiasca Sa Inviere se preamărește în chip deosebit Cel ce a pățimit cu trupul pentru noi. În adevăr, în creștinism, fără să se diminueze importanța întrupării Fiului lui Dumnezeu, sau să se scadă cu ceva din înălțimea învătăturii Sale, totuși accentul se pune pe Sf. Sale Pățimi și mai ales pe Învierea Sa din morți. Faptul acesta ar părea multora, la o primă vedere, cam paradoxal și oarecum demn de a fi de necrezut; dar o adâncire în înalta lor semnificație pentru mântuirea neamului omenesc, ne dovedește luminosul adevăr al acestei accentuări deosebite.

Să încercăm s'o facem în câteva reflexiuni.

O dogmă în deoște cunoscută a bisericii creștine ne învață, că prin călcarea poruncii dumnezeiești prima pereche de oameni s'a pus în dușmănie cu Creatorul ei și a atras asupra sa și a urmașilor după trup, cea mai cruntă ocară și osândă alui Dumnezeu; alungarea din Edemul fericirii împreună cu blestemul neîndurat, întunecarea facultăților spirituale și o fărâmițare lentă a puterilor lor fizice, a cărei epilog neîndurat este moartea trupească. Acestei căderi în păcat, trebuia să-i urmeze neapărat o împăcare și trăirea în perfectă armonie a făpturii cu Creatorul ei; trebuia să-i urmeze și o biruință asupra morții însăși. Dar, totodată, prin nesocotirea poruncii, omul vătămă într'un mod nedemn maiestatea Creatorului. Și, dreptatea dumnezeiască cerea o satisfacție pentru vătămarea produsă. Această satisfacție însă trebuia să aibe o calitate deosebită, să fie înfinită ca și dreptatea vătămată prin păcat.

Cine putea să îndeplinească aceste condițiuni? Cine le-a împlinit întocmai? Numai Fiul lui Dumnezeu! Prin ce? Prin Pățimile și moartea Sa de pe Cruce! Ce este atunci Pățimirea Domnului? Un exemplu clasic de supunere desăvârșită voinței Tatălui ceresc și o iubitoare substituere a neputinței omenești, pusă în fața celei mai grele probleme ce trebuia s'o rezolve: aceea a mântuirii sale proprii. Prin sf. Pățimiri a realizat Domnul mântuirea obiectivă a neamului omenesc, l-a împăcat cu Creatorul său, l-a dat posibilitatea să se înfițeze din nou și a îndeplinit un act pe care omenețirea în decăderea ei, din ce în ce mai în adânc, în abisul fărădelegii, n'ar fi putut să-l îndeplinească: a satisfăcut dreptății dumnezeiești vătămate prin păcat!

A suferit Fiul Omului calvarul crunt al Golgotiei pentru oarecari vini proprii, sau din vre'o necesitate launtrică, ori din afară de El? Ca Dumnezeu, doar, *nu putea pătimi*, pentrucă sfințenia și înfinitatea lui Dumnezeu nu putea fi supusă pățimirii care e în afară de El. Iar, ca om, fiind conceput într'un mod mai presus de fire și curat, prin urmare, de orice maculă a păcatului, original și personal, *nu trebuia* să păți-

miască! Și totuși a pățimit! Pentru Sine însă nu! Ci pentru alții, pentru toi toți! „Hristos a suferit odată moartea pentru păcate, El cel drept pentru cei nedrepți, ca să ne aducă la Dumnezeu.” (I Petru 3, 18).

Câtă dragoste și câtă jertfă de sine în acest dramatic act al economiei mântuirii lumii?! Câtă umilință și durere în răbdarea suferinții?! „Atât de mare a fost această durere îndurată de Iisus, încât și stâncile cele mai tari se sdrobiră, pământul se cutremură și soarele se întunecă pentru a suferi împreună cu Creatorul lor”. Și ce mărgef exemplu de răbdare până la sfârșit a suferinții?! În această surdă răbdare a suferinții stă, de altfel, și cheia perfecțiunii și a mântuirii fiecăruia dintre noi. „Nu în evitarea durerii pământești stă salvarea, ci în îndurarea ei cu voința eroică alui Hristos. Altfel leac împotriva suferinții și a morții din această lume, nu este” — observă pe bună dreptate învățatul profesor Nichifor Crainic în cartea D-sale „Ortodoxie și Etnocrație”.

Suferința e strâns legată de existență; prin urmare și noi suferim. Dar, câtă deosebire între suferința noastră și suferința Domnului?! Noi suferim pentru că am păcătuit; El pentru că ne-a iubit! Singura cale însă de a ne smulge din fiorii suferinții, este îndurarea ei până la capăt, cum a făcut-o El. Și, prin această îndurare, Hristos cel întrupat, umilit și răstignit, mort și îngropat, a devenit modelul veșnic al perfecțiunii spre care trebuie să tindă omenirea întregă, dacă vrea să se mântuiască din suferință și să se înalțe în transcendență, la Dumnezeu. „Prin Hristos omul la Hristos Dumnezeu”, precum scrie marele mistic german, Heinrich Seuse (sec. XIII—XIV) în „Carticica Veșnicei Înțelepciuni”.

Această lozincă și-a găsit o splendidă realizare mai ales în viața experimentală a sfinților și a misticilor creștini. Căci, ce altceva este istoria misticei creștine dacă nu „istoria trudei supra-omenești a înșilor, cari merită numele de mistici, de a se identifica cu Patimile Domnului, pentru a se mântui prin El. O privire generală asupra acestei mistici ne oferă spectacolul sguduitor și înălțător în același timp al unei vaste Go'gote, în care răstignirea se reintrupează mereu în inși și singuratici și tot mai numeroși, încordați în teribila voință eroică de a realiza pe Hristos în trupurile lor răsucite în chinuri fără nume, pentru a sdrobi iadul păcatului și al vremelnicei și pentru a birui cu El în gloria învierii veșnice”. (Nic. Crainic, Curs de mistică germană, Buc. pag. 210—211).

Alături de Sf. Patimi, cel de al doilea act din economia mântuirii, Invierea Domnului, are o nuanță și o semnificație cu totul deosebită. Cel dintâi a constituit în sine o sumbră umilință a Celui Răstignit pentru păcatele lumii; cel de al doilea este o înălțătoare preamărire a Celui Înviat. Departe însă de a fi numai o simplă idee sau un postulat metafizic, ca în filosofia antică sau modernă, Invierea Domnului din morți, este mai presus de toate un fapt eminent istoric. Hristos a murit real ca toți oamenii, a fost îngropat real ca toți oamenii și a înviat real precum vor învia toți oamenii prin El. Este specificul creștinismului această prea luminoasă dogmă și negarea ei este echivalentă cu pierderea dreptului de a te numi creștin.

Prin mărgeja cu care a fost realizată minunea Invierii, ea a fost sortită să fie totodată și adevărarea tuturor actelor premergătoare din economia mântuirii. Ea este zenitul din care se restrânge asupra tuturor acestor acte, caracterul de transcendență. Căci, fără

mărgeja ei, ce ar fi rămas de pildă, dumnezeiasca întrupare a Fiului lui Dumnezeu în pântecul unei Fecioare, dacă nu un simplu mit, prea asemănător cu mitul întrupării vre'unui semizeu din mitologia antichității?! Sau, ce s'ar fi ales din nenumăratele minuni săvârșite de Iisus Hristos, în decursul vieții Sale pământești?! Ele ar fi fost sortite cel mult să fie puse alături de înșelătoarele vrăjitorii pe cari aceeași mitologie a Orientului, le-a răspândit cu cea mai conștiințioasă reclamație de fapte miraculoase. Fără mărgeja Invierii creștinismul ar fi rămas pentru mulți o simplă minciună. Semnificația deosebită a acestei minuni ne-o învederează prea luminos propovăduirea Apostolilor. Porniți ca să convertească neamurile la noua religie alui Hristos, ei fac din această Înviere punctul central al binevestirii lor și se declară martori oculari ai împlinirii ei aievea. Și este explicabilă această accentuare deosebită, pentru că cel care era în stare să creadă în adevărul Invierii foarte ușor putea să creadă și în celelalte adevăruri de credință a noii religii, căci prin prisma celei dintâi se adevăresc toate celelalte.

Pe lângă acest caracter istoric și de adevărire a divinității noii religii, Invierea Domnului, raportată la noi, are și o altă semnificație. Ea este o biruință asupra celei mai penibile urmări a căderii în păcat, o biruință asupra morții însăși. Prin Invierea lui Hristos acul morții a fost tâmpit, — după cum sună cântarea bisericăscă — și ni s'a dat și nouă ch-zăsia învierii la cea de a doua venire. Omul, prin ea, a fost răpît din ghlarele morții și s'a făcut părtaș vieții celei veșnice. Cu alte cuvinte Invierea Domnului este ușa de intrare a omului în eternitate. În adevăr, ce crudă și amară ni s'ar părea moartea dacă nu am avea chezașia învierii noastre?! Fără dânsa orice scânteie de nădejde în înfrângerea ei cândva, n'ar fi decât o simplă iluzie ce ar aduce după sine decepții și mai amare pentru blata ființă umană. Invierea din morți a Domnului este însă dovada concludentă că și noi vom învia, căci după cum spune Apostolul neamurilor „dacă morții nu înviază nici Hristos n'a învia.” (I Cor. XV, 16).

Invierea Lui a fost spre preamărire. Și a noastră poate fi spre preamărire. Poate să fie însă și spre osândă. Cel cari în viața lor pământească s'au smerit pe sine ascultători făcându-se poruncilor divine se vor scula spre „învierea vieții”, iar cei cari s'au sumezit ca primul om, vor învia totuși, dar spre a lor judecată și pierzare. Rămâne la propria voință a omului ca să-și asigure fericirea învierii spre preamărire sau să primiască cu groază fiorii celeilalte.

Din toate cele înșirate până aci, se poate înțelege ușor de ce în economia mântuirii neamului omenesc, așa după cum o învață religia creștină, accentul se pune pe Sf. Patimi și mai ales pe Invierea Domnului. Prin cele dintâi s'a realizat în faptă mântuirea; prin cele din urmă s'a preamărit cel care a realizat-o și ne-a deschis și nouă poarta spre „învierea vieții”. Să ne străduim din răspuțeri a gusta din dulceața ei fericitoare!

Ziua Sf. Invierii

De: Mihail Wieder

„Ne va vindeca din două zile, iar în ziua a treia ne va scula, că să fim în viață și în fața Lui” (Ozeia 6, 2)

Lumea creștinească își serbează astăzi cea mai mare sărbătoare a ei, sărbătoarea sărbătorilor: In-

vieea Domnul nostru Iisus Hristos.

Inima credincioșilor tresaltă de bucurie și sufletul nostru cântă un cântec nou, cântarea cântărilor: *Hristos a înviat!*

„Hristos a înviat“, este o propozițiune axclamațivă; este deci o propozițiune sufletească, nu rațională; e o limbă a sufletului; un grai scăpat din cântarea sentimentelor noastre clocotitoare.

Și iată, aceasta stare a noastră — psihologică în legătură cu Învierea lui Hristos este dovada, cea mai grăitoare că Hristos a înviat...

Bucuria noastră de astăzi e motivul cel mai puternic al convingii noastre despre realitatea și autenticitatea Învierii lui Hristos. Nimeni nu iubește un lucru, pe care nu-l cunoaște de loc. Iar noi, dacă ne veselim în ziua de astăzi, — bucuria își are rădăcina ei în iubire: — mărturisim convingerea noastră în Învierea Lui.

Convingerea aceasta este spirituală; este o convingere a duhului, care n'are nevoie de argumente pozitive; e o cunoaștere a iubirii.

Învierea lui Hristos o știm din Sfinții Evanghești. Cunoașterea aceasta pare a fi puțin suficientă pentru aceia cari nu iubesc pe Hristos. Pentru noi însă, cari-l iubim, informația această biblică sporește, prin iubire, până la măsura unei cunoașterii complete.

Învierea lui Hristos ni se confirmă prin iubire: „Dacă mărturisești cu gura ta, că Iisus este Domnul și crezi în inima ta, că Dumnezeu L-a înviat pe El din morți, vei fi mântuit“ (Romani 10, 9). Credința în înviere este un act al inimii; este miezul sufletului credinții noastre. Nu aparține, deci, facultăților cunoscute, ci celor necunoscute, în noi.

Înainte de sărbătoarea învierii am avut săptămâna Patimilor. Este, cred, foarte semnificativă aceasta rândulală a Bisericii; este o pregătire un examen, o probă a iubirii noastre către Hristos, în ajunul Învierii.

Părinții noștri bisericești știau, că taina Învierii nu poate fi înțeleasă decât în cadrele iubirii. Hristos a adus darul iubirii; deci nu poți să-l pricepi decât prin iubire...

În săptămâna Patimilor, noi ne concentrăm, în mod voluntar, toate acțiunile noastre sufletești, asupra persoanei lui Hristos. Trăim cu El toate evenimentele cele mai importante; pătimim, ne răstignim cu El; prin asta îndeplinim toate condițiunile unui iubitor către cel iubit; pentrucă iubire înseamnă o renunțare la eul tău, la existența ta, în folosul celui iubit. Iubirea înseamnă a înceta de a fi ce ești, pentru a deveni, a te contopi cu ființa iubitului; iubirea înseamnă să încetezi de a trăi viața ta, pentruca să trăiești, să voiești, să gândești să simți ca El, ca iubitul.

În ajunul Învierii noi am dat dovada acestei iubiri către Hristos. Prin aceasta noi ne-am unit cu El în sensul cel mai posibil al cuvântului. Noi nu mai trăim în noi, ci întru Hristos. Acum, și numai acum putem înbila cu bucurie și cu convingere, că *Hristos a înviat!*

Hristos a înviat! Vestea aceasta bună, *Vocea lui Hristos o glăsuște în noi, prin noi*. Acel Hristos, în ale cărui Patimi și răstignire ne-am transpus viața, ființa noastră!

Învierea lui Hristos o pricepem și o cunoaștem, deci, prin răstignirea Lui. Dacă „iubire“ înseamnă a se dărui cu totul celui iubit, atunci iubirea și jertfa

cresc pe aceeași tulpină. Jertfa lui Hristos este deci, expresiunea maximă a iubirii lui către noi, a unirei Lui cu noi.

Iată, unirea aceasta prin iubire ne dă astăzi siguranța convingerii, că Hristos a înviat.

Să ne lertăm și să ne iubim și să zicem celorce urăsc: fraților. Numai în condițiunea aceasta vom învia și noi cu — și ca Hristos. Numai o moarte ca a lui Hristos — adevărată moarte de jertfă și iubire — implică învierea.

„Dacă ne vom vindeca din două zile, adică din două zile în care Hristos a fost mort dacă vom înțelege, ne vom însuși moartea lui Hristos atunci Învierea Lui ne va fi și nouă de folos, vom învia și noi. „Iar în a treia zi ne va scula ca să fim larăși vii în fața Lui“.

Hristos a înviat pentrucă a murit o moarte de jertfă, moarte de dragoste. Vom învia și noi dacă vom muri ca El. Dragostea este taina vieții este deci taina Învierii.

Iată de ce a treia zi, ziua Învierii ne face să fim pururea vii în fața lui Dumnezeu. Învierea este rezultatul răstignirii, este rezultatul dragostei.

„Să ne bucurăm deci și să ne veselim de ziua aceasta pe care a făcut-o Domnul“ și să strigăm cu bucurie:

Hristos a înviat!

Un sol al Franței între noi

— P. Sf. Sa Henri R. Beaussart, episcopul Parisului —

Încă din luna Februarie, Institutul francez de Inalte Studii din București înștiințase pe P. Sf. Sa Părintele episcop Andrei, că ne va cerceta jara un distins reprezentant al națiunii franceze, — care va sosi și la Arad, — în persoana episcopului auxiliar al arhiepiscopului-cardinal de Paris, P. Sf. Sa *Henri Roger Beaussart*, ca trimis al Ministerului francez de Externe.

Prea Sf. Sa vine într'o misiune culturală, având noi și altfel, cu marea națiune franceză, legături, cari pot și se cer a fi strânse și mai mult.

P. Sf. Sa a fost și la București, unde a fost la Patriarhie; a venit pela Blaj; a trecut pela Timișoara și Lugoj, luând în toate locurile contactul cu autoritățile românești, și peste tot cu Românii, fără de a se izola, însă, nici de alții.

În toate centrele, în cari P. Sf. Sa s'a oprit și se va mai opri în România, a ținut să conferențeze cu eleganța și fineța și cu substanțialitatea, caracteristice spiritului francez. Bine înțeles, pe lângă că, personal, P. Sf. Sa e dedublat, în mod fericit, și de calitatea sa distinsă de biserican și un spirit, pe cât de vioiu, pe atât și de afabil. Dar să nu precipităm prea mult.

La Arad, P. Sf. Sa a sosit Vineri înainte de Florii, când organul nostru era încheiat și expedit. După masă, dela reședința episcopoească, unde a fost găzduit, a plecat imediat la Palatul cultural, unde-l aștepta sala ticsită în mod neobișnuit, pentru a-i asculta conferența.

În conferența sa, în care a tratat despre spiritualitatea franceză, relevând și notele caracteristice

ale vieții franceze sub raport religios, — încă dela început a declarat-o, că este bucuros a se ști, cu această conferință; sub patronajul P. Sf. Sale Părintelul episcop al nostru, care-l prezentase publicului.

Menționând tangențial despre unele umbre ale vieții franceze, a ținut să sublinieze, că cu totul altfel se presintă Franța sub raport religios, decât cum o înfățișează jurnalistică. Se afirmă cu oarecare exagerare, că poporul francez ar fi în decadență. Ca dovadă contrară invocă P. Sf. Sa marile eforturi pentru reconfortarea familiei, grija de tineret mai ales; sporirea așezămintelor social-creștine și, în legătură cu toate acestea, marile realizări și în alte privințe. Așa, nu de mult în Paris a fost înălțată, cu concursul Cardinalului-archiepiscop, cea de a șaptea biserică nouă. Unde sunt, însă, celelalte, multe așezăminte cu caracter social-cultural, menite a consolida viața creștinească din cuprinsul Franței?! Toate aceste realizări își au prețul lor mai ales prin împrejurarea, că biserica catolică nu primește nimic dela Statul francez; iar preoții ei trăesc și se străduiesc în mijlocul unor mari neajunsuri materiale.

Toate aceste, sunt tot atâtea dovezi concludente, despre forța creatoare a spiritului francez, care se manifestă în tendința sa spre ideal; iubirea de dreptate și ocrotirea libertății. În aceasta parte, a doua, a conferinței, a fost accentuată sublimitatea și forța inexpugnabilă a adevărurilor eterne, propuse de religie, cari pot forma, între popoare, raporturi mai durabile decât acelea cu caracter material, de astăzi, cari duc așa de ușor la încăerări, cu amenințarea păcii universale și a civilizației. În centrul vieții umane de astăzi, deci, trebuie să steie religia, biserica creștină, cătră care se îndreaptă azi și necreștinii, precum și aceia cari, de pe urma concepțiilor materialiste, s'au convins de propria lor neputință, de a garanta prosperitatea și fericirea omenimei.

Spiritualitatea franceză, în acest sens își cultivă și formează tineretul; și, în conștiința că acesta e drumul mântuirii pentru întreaga lume de astăzi, conferențiarul nădăjduiește, că întreață Creștinătatea va fi de acord...

*

Conferința, care aci a fost reprodușă numai foarte sumar, a stârnit un foarte viu interes și a fost răsplătită cu aplauze nesfârșite. E e sunau nu numai distinsului conferențiar, ci și solului marel națiunii — soră, din Apus.

În seara aceleiași zile P. Sf. Episcop Andrei însuși a slujit, în catedrală, cu asistență de preoți și un diacon, slujba Acaftistului Domnului nostru Iisus Hristos. La slujbă a asistat și P. Sf. episcop al Parisului, precum și reprezentanții autorităților și multă lume de creștini. Sfânta slujbă l-a impresionat foarte plăcut pe înaltul oaspete, care a admirat nu numai forma slujirei orientale, ci și faptul, că întrebuițăm în cult limba vie, înțeleasă de toată lumea.

Seara, P. Sf. episcop Andrei a dat o masă, la care au luat parte, pe lângă înaltul oaspete, reprezentanții autorităților: dd. general, prefect și primar și suita P. Sfințitului dela Paris. Erau: d. prof. Bernard, secretarul Institutului francez din București, și d. Decamp, profesor din Arad.

A doua zi, în Sâmbăta Florilor, episcopul de Paris a slujit și s'a împărtășit în biserica rom.-catolică, unde a fost însoțit de P. Sf. Sa episcopul nostru, iar de acolo, iarăși împreună, au vizitat așezămintele

bisericești și școlare-culturale din loc, ale romano-catolicilor, iar după masă a ținut să vadă biserica greco-catolică,

A cercetat, în aceeași zi, și Academia noastră teologică, la ora 12. Acolo, a fost prezentat de P. Sf. Sa episcopul nostru, care a grăit studenților în teologie despre catolicismul francez, în ipostasul său spiritual, desfăcut de legături politice.

P. Sf. Sa episcopul H. R. Beaussart, care a fost primit la sosire — după cum și la plecare — cu cântări din partea studenților noștri, li-a adresat cuvinte calde: să fie iubitori de Hristos și să caute să devină preoți vrednici.

P. Sf. Sa a vizitat institutul nostru, salele de curs, paraclisul; a semnat în „cartea oaspeților” și a plecat mulțumit de cele ce a văzut.

După vizitele făcute la domniul prefect și primar, a luat masa la reședință, dimpreună cu alta serie de invitați ai P. Sf. Sale episcopul nostru. Erau reprezentanții confesiunilor locale.

Au fost de față, din suită, cei doi profesori numiți; apoi ca reprezentanți: Dr. Otto Lakatos (r.-cat.); Iosif Popa, protopop (g.-c.), L. Tarnoczy (reformat); Dr. L. Vágvögyi prim-rabin (neolog) și Ioachim Schreiber, prim-rabin (ort.); ziaristii I. B. Martin („Știria”) și Al. Károly (Hirlap) și redactorul organului eparhial.

La masă, care — oricât de variate erau limbile și „confesiunile” — a oferit înalte satisfacții duhovnicești, P. Sf. Sa ta amfizion, și-a salutat înaltul oaspete, în termenii următori:

Prezența printre noi a unul reprezentant autentic al Franței, țară care în decursul istoriei a purtat totdeauna drapelul spiritualității în lume, precum și întrunirea cu acest prilej a șefilor tuturor confesiunilor religioase din acest oraș, cari purtăm răspunderea pentru mântuirea sufletelor încredințate nouă de Dumnezeu, este un prilej binevenit de a ne concentra gândirea asupra problemei ce agită azi omenirea.

Vedem omenirea divizată în fronturi ideologice, pe care mintea omenească le-a iscodit, ca lozinci salvatoare. Aceste fronturi ideologice însă stau față'n față, gata de conflict, pentru că orice concepție ce răsare din mintea omenească și se întemelază pe forță, purtând în sine caracterul efemer al obiectivelor materiale, este lipsită de înălțimea spirituală unde rezidă înțelegerea superioară a vieții.

Noi, cașil bisericești, cari reprezentăm spiritualitatea pură în lume, suntem dator să aducem omenirii corectivul care sublimiază ideologiile. E nevoie să creem frontul spiritualității, al cărui centru nu poate fi decât: Credința în Dumnezeu, Tatăl tuturorora, ai cărui fii suntem toți oamenii, iar între oalță frați.

Pacea este idealul comun al omenirii, totuși fiindcă nu i se dă adevăratul înțeles, noțiunea ei circulă azi ca o monedă falsă printre noi. Pacea adevărată nu se poate întemela: nici pe forță, nici pe arme, nici pe număr, ci pe iubirea deaproapelui, care dă fiecăruia ceea ce i se cuvine. Numai în această pace se află dreptatea și egalitatea între oameni.

Ideologiile politice trebuiesc și ele spiritualizate, lărgite, spre a salva noțiunea de „om” din strâmtetele vederi actuale.

Înțelesul acesta spiritual al noțiunilor de „om” și „pace” îl vom obține numai întâlnindu-ne cu toți la picloarele aceluiăș Tată al nostru carele este în cer.

Să ne înălțăm sufletul pentru a privi lucrurile dela seninătatea de sus, și atunci barierele ce se ridică

jos la flece pas vor dispărea, iar orizontul se va nivela.
Fie ca întâlnirea noastră de astăzi să fie un început norocos de realizare a idealului de pace ce a răsunat oarecând de pe buze îngerești, ca o solie cerească, vestind :

„Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire“.

P. Sf. Sa episcopul Parisului a răspuns numi decât, pornind dela cuvântul de pace și bunăvoire între oameni. Adăoga bucuria sa, că vede aceasta înțelegere între reprezentanții cultelor și că sunt de față și reprezentanții celor două culte evreești. Spunea, că-l doare prigoana neindurată împotriva Evreilor și a îndemnat pe toți : să stărue pentru triumful bunurilor superioare, morale, căci numai astfel poate fi salvată lumea de dezastru.

La masă, au răspuns toți reprezentanții cultelor — absentau, pentru motive sanitare numai protopopul ortodox sârbesc și superintendentul luteran — convergând, cu toții, în semnul aceluiași principii salvatoare ale creștinismului. Regretăm că, în lipsă de spațiu, nu putem da informații mai largi; decât numai atâtă mai adăogăm : Căldura și sinceritatea, cari transpirau din rostul cuvântărilor, mai cu seamă a celor doi șefi-rabini, cari s'au jelibit de nenorocirile ce dau peste neamul lor, făcând apel, desperat am putea zice, la înțelegerea și forța superioară, ale Creștinismului chemat a preveni un cataclism fără precedent ce amenință lumea de azi.

După masă, încurând, la ora 4.10, P. Sf. Sa episcopul H. R. Beaussart a plecat la tren, luând drumul spre Alba-Iulia. De acolo va merge la Sibiu, la Oradea (unde va cerceta și pe P. Sf. Sa episcopul Nicolae); va trece la Budapesta, Sofia și în patria sa.

Am avut, așadar, un nou și distins oaspete, care a avut titlu la toată proverbiala ospitalitate românească, dându-i-se, și la Arad, totceace s'a putut, sub raportul ospitalității și a curtuosiei.

P. Sf. Sa a fost primit cu aceeași dragoste respectuoasă, cu care fusese primit, nu tocmai de mult, P. Sf. episcop Herold al mării Biserici anglicane ce ni-se apropie sufletește tot mai mult.

Biserica ortodoxă, — cu patrimoniul său haric și doctrinar, stabilită deodată cu temelile ei, și trecută prin focul atâtor dureroase experiențe, cari i-au fost partea în cursul veacurilor, aici, — s'a desbrăcat și cu acest prilej, bucuroasă, de orice șovinism, pentru a da toate atențiile posibile unui distins sol, în care am văzut de altfel nu numai pe trimisul oficial al Statului francez, ci și o venerabilă și înaltă față bisericească.

Despre ce să predicăm ?

16 Aprilie. Dumineca Tomii. „Pace vouă“. Aceste sunt cuvintele Mântuitorului adresate azi, oamenilor. Privind la cele ce se petrec azi în lume, cu drept cuvânt ne putem întreba, mai locuiește oare între oameni pacea lui Hristos ? Nu prea, căci oamenii de azi, deși nu toți, foarte mulți însă, numai cu buzele mai cinstesc pe Dumnezeu și lucrurile credinții, dar din inimă au scos pe Dumnezeu. Noaptea necredinții și negura îndoielilor, apasă cu greutate de plumb asupra omenirii. Azi, pretutindeni se propagă în lume, astfel de doctrine cari fiind pe toate căile și prin toate

mijloacele să isgonească pe Dumnezeu din mintea și inima omenirii.

Să ne examinăm viața, să vedem oare nu au influențat și asupra noastră aceste doctrine ? Nu cumva s'a strecurat și în sufletul nostru îndoiala ?

Oare față de Iisus mai păstrăm noi acea credință launtrică, vie, așa cum am moștenit-o dela strămoși, ori în sufletul nostru se ridică, un „dacă“ un „dar“ un „însă“ ?

Viețuim noi oare o viață creștină după cuvintele apostolului ? (Rom. 1.17. Gal. 3.11).

Avem oare în sufletul nostru îndrăzneala mărturisirii credinții celei adevărate ? Oare nu sună fals pe buzele noastre cuvintele :

„Cred Doamne și mărturisesc...?“

De cumva, la toate aceste întrebări, nu putem răspunde lămurit, înseamnă că și noi ne-am vândut nevinovăția și curăția credinții pentru o farfurie de fierură de linte, oferită de lume. Dacă în urma acestei constatări simți durere în inimă și ochii ți-se umplu de lacrimi, încă nu este totul pierdut.

Mulțumește pentru aceasta lui Dumnezeu. Strigă împreună cu Toma : „Domnul meu și Dumnezeul meu ești Tu, numai tu Doamne!“ Cu aceasta recunoaștere se va muta iarăși în inima ta și a mea și a tuturor pacea, pacea lui Hristos.

Informațiuni

Hristos a înviat !

Cu acest creștinesc salut întâmpinăm, de ziua Sfintei Învieri a Domnului, pe cititorii și colaboratorii noștri, făcându-le cele mai bune urări !

Colonia Adea, tinăra noastră comunitate de frontieră, a primit, pentru zidirea unei biserici, următoarele ajutoare bănești : 10.000 Lei dela Ministeriul Cultelor, și 50.000 Lei dela Rezidența regală Timiș. Darurile sunt foarte binevenite. Ele încurajează o restaurare a elementului românesc în aceea localitate, unde, pe vremea revoluției lui Horea, aveam parohie și chiar preot român. În cursul vremii am pierdut terenul. Acum îl recucerim. Mulțumirilor comunității ne alăturăm și noi, cu aceste cuvinte lămuritoare.

Biserica noastră din Drauf, a primit, prin bună voința d-lui procuror Ion Blănaru dela Trib. Arad dăruirile următoare : 1 Triod dela Baroul din Arad (700 Lei); 1 Penticostar, dela Primăria Arad (500 Lei); 1 Molitfelnic, dela dl Dr. Aurel Crișan avocat și de dl Ștefan Popovici notar public, din Aradul-nou (600 Lei); 1 Liturghier dela dl Dr. Gheorghe Sârbu avocat Arad (500 Lei); 1 Carte de Tedeum dela dna L. Crișan (100 Lei); 2 Octoice Bogate dela dl Dr. Ciumpila adv. Arad și dl Dr. Simion Damian avocat în Arad (300 Lei); 2 Ceasloave dela dl Tr. Leuca avocat, Arad și dl Dr. A. Demian avocat, Arad (300 Lei); 1 Icoană pictată pe lemn, dela dl procuror Ion Blănaru (250 Lei); 1 câniță de argint, dela dna Cornelia Artimon născ. Ungurian, pentru încălzirea apei la Sft. cuminecătură (100 Lei); 1 linguriță de argint pentru cuminecarea bolnavilor, dela dna preteasă Victoria C. Ungurean (50 Lei). Totalul acestor dăruiri fac 3400 Lei.

Relevăm și împrejurarea, că Icoana dăruită de d-l procuror, reprezentând pe S. Paraschiva, a fost dăruită ca reprezentând pe patroana mamei D-Sale.

Nr. 2942/1939.

Comunicat

Ministerul Sănătății a deschis a doua *campanie sanitară pe țară*, care a început în 15 Martie a. c. și va dura până în luna Noembrie.

Invităm pe toți P. C. Preoții din eparhie să dea tot sprijinul D-nilor doctori pentru buna reușită a campaniei sanitare.

Arad, în 4 Aprilie 1939.

† Andrei
Episcop.

Nr. 2571/1939.

Comunicat

În executarea ordinului Nr. 4343 A, din 25 Februarie a. c. al Ministerului de Interne, Direcția Adm. nistrației de Stat, cu onoare Vă facem cunoscut, că Ministerul Cultelor și Artelor, prin adresa Nr. 4977/1939 a comunicat numitului departament al internelor, că la praznicul Bobotezei numai preoții bisericii dominante au dreptul să se prezinte cu Sf. Cruce și apă sfințită, spre a binecuvânta — după tradiția țării, — clădirile, în cari sunt instalate instituțiile publice.

Ceeace se comunică tuturor of. protopopeștii și parohiale spre știre și conformare.

Arad, la 27 Martie 1939.

Consiliul Eparhial

Concurs

Pentru întregirea parohiei *Sânicolaul-Mare*, protopopiatul Comlăușul-mare, jud. Timiș-Torontal, rămasă vacantă în urma pensionării preotului Ioan Popoviciu, în conformitate cu ordinul Veneratului Consiliu eparhial Nr. 2168/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Parohia e de clasa I.

Venitele acestei parohii sunt:

1. O sesiune parohială (36 jugh. cad.) și două grădini.
2. Stolele legale, conform normei stolare în vigoare.
3. Birul parohial, luat din oficiu.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

5. Locuință, deocamdată, nu este.

Alesul va catehiza, fără nici o remunerație, la școala primară și de agronomie și va conduce socotile bisericesti. Va achita toate impozitele către Stat și comună după beneficiul parohial.

Parohia se compune din partea numită „Capul satului”, cu satul nou dela gara de sus, de aci luând partea dreaptă a drumului de piatră, spre centru, până la podul cel mare de piatră.

Concurenții, în conformitate cu dispozițiile ordinului Nr. 2324/1938, vor cere aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop pentru a putea candida iar cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Sânicolaul-mare, însoțit de toate actele necesare, se vor trimite Veneratului Consiliu eparhial din Arad.

Cu asentimentul protopopului tractual și cu stricta observare a dispozițiilor art. 33 din regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sfânta biserică din localitate spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Din ședința dela 5 Martie 1939.

Consiliul parohial

În înțelegere cu Dr. Ștefan Clorolanu, protopop.

2—3

Nr. 1927—1939.

Pentru întregirea parohiei *Moșilor*, rămasă vacantă prin trecerea pr. Sabin Sas la altă parohie, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cad. teren arabil.
2. Stolele legale.
3. Bir parohial câte 15 (cincisprezece) litri porumb sfărmat, sau, în lipsa acestuia, câte 20 (douăzeci) Lei dela fiecare număr de casă, unde preotul va fi chemat să facă sfeștanie.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

5. Dreptul de pășune și pădure, întocmai ca și ceilalți locuitori ai comunei.

6. Locuință parohială, deocamdată nu este.

Parohia este de cl. a II-a.

Alesul va catehiza, fără altă remunerație elevii școlii primare, va predica regulat în sfânta biserică și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul parohial.

Cel ce dorește să ocupe această parohie își vor înainta cererile de concurs, însoțite de toate actele de calificare Ven. Consiliului eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Martie 1939.

† ANDREI,
Episcop.

P. Givulescu,
cons. ref. eparhial.

2—2

Nr. 2266—1939.

Pentru îndeplinirea parohiei a II a din *Apatiu*, cu filia Satu-nou, se publică concurs cu termen de 15 zile. Venitele parohiei sunt:

1. Casă parohială cu intravilan.
2. Stolele legale.
3. Birul legal.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.
5. Sesiunea parohială dela filia Satu-nou, circa 24 jug. cad. 663 st. p.

Parohia este de cl. II.

Cel ce dorește să ocupe această parohie să-și înainteze cererile de concurs, însoțite de documentele de calificare Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Martie 1939.

† ANDREI,
Episcop.

P. Givulescu,
cons. ref. eparhial.

(2—2)